

Obsah

Poděkování	9
Předmluva	11
Seznam použitých zkratk	14
1 Pedagogická diagnostika a intervence v mateřské škole	15
1.1 Proč hovoříme o pedagogické diagnostice a intervenci v knize o pozorování	15
1.2 Druhy pedagogické diagnostiky v mateřské škole	20
Vstupní pedagogická diagnostika	20
Průběžná pedagogická diagnostika	25
Roční pedagogická diagnostika	27
Diagnostika školní připravenosti	28
2 Pozorování jako metoda pedagogické diagnostiky	33
2.1 Co je pozorování	33
2.2 Dítě předškolního věku jako předmět pozorování	37
Charakteristika předškolního období	37
Učení dítěte předškolního věku	43
2.3 Proč dítě pozorovat	49
2.4 Co u dítěte pozorovat	53
2.5 Druhy pozorování v mateřské škole	61
Nezáměrné (nahodilé) pozorování	62
Záměrné strukturované pozorování konkrétního dítěte nebo malé skupiny dětí	65

Přání a komentáře rodičů k pozorování dítěte	69
Průběžné pozorování dítěte v průběhu integrovaného bloku/projektu	71
Pozorování vztahů mezi dětmi	77
Pozorování prostředí a materiálního vybavení mateřské školy	78
2.6 Kompetence učitele mateřské školy potřebné k pozorování	80
2.7 Etapy a časové rozvržení procesu záměrného pozorování	82
3 Plánování pozorování	85
3.1 Proč je třeba pozorování plánovat?	85
3.2 Etické a bezpečnostní zásady pozorování	86
3.2 Jak začít s plánováním záměrného pozorování dítěte	90
3.3 Jaký typ pozorování si vybrat	93
4 Realizace a zaznamenávání pozorování	97
4.1 Realizace pozorování v praxi	97
4.2 Zaznamenávání pozorování	104
Praktické ukázky záznamů ze záměrného pozorování	108
5 Vyhodnocování a interpretace pozorování	119
5.1 Vysvětlení fáze vyhodnocování a fáze interpretace informací	119
5.2 Konkrétní příklady vyhodnocení a interpretace	126
6 Pedagogická intervence: stanovení kroků dalšího rozvoje dítěte	131
6.1 Jak rozumět pedagogické intervenci v kontextu pozorování dětí	131

6.2 Plánování vzdělávací nabídky – jedna z podob pedagogické intervence	136
6.3 Příklady pedagogické intervence v praxi	138
Jaká kvalita se nachází v jednání učitele?	138
Jaká kvalita se nachází v jednání učitelky?	139
Na co si dát pozor?	140
6.4 Individualizovaná vzdělávací nabídka a kvalitní vzdělávací prostředí mateřské školy	141
Co dále dělat?	142
7 Průběžná reflexe	147
Závěrem	151
Seznam citované literatury	153
Přílohy	155